

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1944 kl. 5 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer.

Genom en den 31 december 1943 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 16, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer.

Härigenom förordnas, att lagen den 30 juni 1933 om förbud mot politiska uniformer, vilken lag gäller till och med den 30 juni 1944¹, skall äga fortsatt giltighet efter sistnämnda dag till och med den 30 juni 1947, dock att slutbestämmelsen i lagen från och med den 1 juli 1944 skall hava följande lydelse:

Å förseelse, som under lagens giltighetstid begåtts, skola jämväl efter den 30 juni 1947 tillämpas de i lagen meddelade bestämmelser.

Enligt lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer äger Konungen, där det finnes påkallat för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, förbjuda bärande av uniform eller liknande klädedräkt, som tjänar att utmärka bärarens politiska meningsriktning. Sådant förbud skall jämväl avse uniformsdel, armbindel eller annat därmed jämförligt i ögonen fallande kännetecken. Lagen innehåller vidare bestämmelser om straff för överträdelse av utfärdat förbud m. m. — Lagen trädde genast i kraft och gällde till och med den 30 juni 1935. I en slutbestämmelse föreskrevs, att å förseelse, som begåtts under lagens giltighetstid, jämväl efter utgången av nämnda tid de i lagen meddelade bestämmelserna skulle tillämpas. — Med stöd av lagen utfärdade Kungl. Maj:t den 20 juli 1933 kungörelse (nr 481) om förbud mot politiska uniformer.

¹ Se SFS 1941: 72.

Lagen har sedermera erhållit förlängd giltighet under tre treårsperioder enligt lagar den 18 april 1935, nr 116, den 18 februari 1938, nr 51, och den 21 februari 1941, nr 72. Jämlikt sistnämnda lag äger 1933 års lag fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1944.

Då förslag år 1938 framlades (proposition nr 6) om förlängning av giltighetstiden för 1933 års lag anförde föredragande departementschefen:

Lagstiftning om förbud mot politiska uniformer infördes år 1933 i vårt land för att bruket av sådana uniformer i tid skulle stävjas. Därigenom skulle åtskilliga olägenheter kunna undvikas, vilka ett sådant bruk såväl härstades som utomlands visat sig medföra. Enligt vad erfarenheterna under de gångna åren utvisa, kan syftet med lagstiftningen sägas ha vunnits. Liksom år 1935, då fråga förelåg om treårig förlängning av 1933 års lags giltighet, anser jag mig emellertid även nu ha fog för den meningen, att anledning icke saknas att befara, att, därest lagstiftningen på förevarande område upphörde, vissa politiska gruppbildningar skulle visa benägenhet att bruka uniformer i propagandasyfte eller för att eljest ådagalägga sin politiska åskådning. Med hänsyn härtill anser jag, att det skulle vara till gagn för ordning och säkerhet, om uniformslagen tills vidare finge gälla. Jag föreslår därför, att 1933 års lag måtte förklaras skola äga fortsatt giltighet under ytterligare tre år eller till och med den 30 juni 1941. En bestämmelse av sådant innehåll föranleder viss jämkning av slutbestämmelsen i lagen.

Den motivering, som år 1938 åberopades för ett bibehållande tills vidare av en lagstiftning om förbud mot politiska uniformer, ansågs, enligt uttalande av föredragande departementschefen vid framläggande till 1941 års riksdag (proposition nr 7) av förslag om förlängd giltighet av lagstiftningen, bärande även med avseende å då rådande förhållanden.

I anslutning till 1935, 1938 och 1941 års lagar har Kungl. Maj:t utfärdat kungörelser om förbud mot politiska uniformer den 18 april 1935, nr 117, den 18 februari 1938, nr 52, och den 21 februari 1941, nr 73. Sistnämnda kungörelse innehåller de bestämmelser rörande uniformsförbud, vilka Konungen enligt 1933 års lag bemyndigats utfärda, ävensom hänvisning till att lagens stadganden angående påföljd för överträdelse av förbudet, åtal för sådan överträdelse och domstol, där åtal skall anhängiggöras, skola äga tillämpning. Kungörelsen förklaras skola gälla tills vidare, dock längst till och med den 30 juni 1944.

I propositionen anför *departementschefen, statsrådet Möller*, att lagen om förbud mot politiska uniformer enligt hans mening fortfarande vore ur ordnings- och säkerhetssynpunkt av behovet påkallad. Anledning föreläge ej heller att i fråga om lagens fortsatta bestånd avvika från vad tidigare praktiserats, nämligen att förlänga lagen för en tid av tre år. Departementschefen föreslog därför, att 1933 års lag måtte förklaras skola äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947. Jämväl nu föranledde föreskriften om ny giltighetstid viss jämkning av slutbestämmelsen i lagen.

Lagrådet har lämnat det upprättade lagförslaget utan erinran.

Utskottet har vid sin granskning av lagförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa, Utskottet.

att förevarande proposition, nr 16, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 17 februari 1944.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit
från första kammaren: herrar *Schlyter, Karl Emil Johanson, Westman, Linnér, Ahlkvist* och *Krügel*, fru *Sjöström-Bengtsson* samt herr *Knut Petersson*;
från andra kammaren: herrar *Gezelius, Hedlund* i Östersund, *Werner, Berg Björling* och *Lindberg*, fru *Gustafson* samt herr *Landgren*.
